

SØK1151 Sensorveiledning vår 2020

- a) Konsumfunksjonen $C = c_0 + c_1(Y - T)$. Symbolene forklares.

Permitterte har lavere inntekter, som tilsier lavere konsum. *Bevegelse langs kurven*. I tillegg er det sannsynlig at bortfall av tjenesteyting vil redusere marginal konsumtilbøyelighet, dvs. økt sparing. Økt usikkerhet om fremtid vil dra i samme retning. *Kurven får mindre helning/skifter nedover*. I så fall har vi to effekter som drar i samme retning til å redusere konsumet.

- b) Investeringsfunksjonen $I = b_0 + b_1Y + b_2i$. Symbolene forklares.

Investeringer avhenger av nasjonalprodukt og rentenivå. Den forenklede intuisjonen er at økning i Y vil gi større vareetterspørsel fra husholdningene og behov for kapasitetsutvidelser i produksjonen, og at lavere rentenivå gir billigere kreditt. Konstanten kan tolkes som å fange opp animal spirits, og vil her kunne representere pandemisjokket og et skift i investeringsfunksjonen. Dvs. investeringene faller til gitt nivå på Y og i , fordi investorer opplever større usikkerhet for fremtid.

- c) Eksportfunksjonen $X = d_0 + d_1Y^* + d_2E$. Symbolene forklares.

Eksporten avhenger av nasjonalproduktet utenlands og nominell valutakurs (egentlig real valutakurs, men forenkling er OK her). Eksporten er økende i utenlandsk nasjonalprodukt som gir økt etterspørsel etter varer og tjenester fra hjemland, og fallende ved appresiering av valutaen fordi våre varer og tjenester blir dyrere i utlandet. Pandemien gir fall i utenlandsk nasjonalprodukt, og følgelig fall i eksport fra hjemland.

- d) Økonomien eksponeres for sjokk fra flere hold, og de samlede effektene virker sammen. Dette belyses ved at vi benytter ISLM for åpen økonomi. Etabler modellen. Vektlegg årsaker til skift i IS-kurven. I det aktuelle tilfellet skifter IS-kurven innover blant annet fordi marginal konsumtilbøyelighet er redusert, fordi investorers forventninger er redusert og fordi utenlandsk nasjonalprodukt har falt. Til sammen et betydelig skift som gir kraftig reduksjon i BNP. Betydningen av multiplikatorvirkninger kan illustreres ved f.eks. at fall i eksport gir lavere Y , som i neste omgang reduserer både investeringer og konsum. Det kan kommenteres at konsekvensene dempes noe ved at redusert import tar noe av støytten.

Antar nå at regjeringen responderer med i) økt kompensasjon til permitterte arbeidstakere, ii) direkte økonomisk støtte til bedrifter med likviditetsproblemer og iii) økte bevilgninger til offentlige prosjekter som for eksempel veivedlikehold. Sentralbanken senker styringsrenten.

- e) Benytter samme modell. Presisering av forutsetninger. Det siste er viktig her. De fleste makroøkonomiske tiltakene er finanspolitiske: Økt kompensasjon til permitterte kan betraktes som negative skatter, altså overføringer til husholdningene som gir økt disponibel inntekt, økt bevilgninger til veibygging øker store G . Direkte kompensasjon til bedriftene hindrer konkurser, men er vanskelig å behandle i modellen. Sentralbankens rentekutt er pengepolitisk og vil stimulere investeringer.

IS-kurven vil skifte tilbake, kanskje først og fremst på grunn av økningen i store G . Dersom husholdningene er usikre eller velger å holde tilbake konsum pga. redusert tilbud av tjenester, vil

konsumet ikke øke mye. Investeringene vil kunne øke, men primært som resultat av økt Y , og i mindre grad på grunn av lavere renter. Begrunnes!

- f) Kan makromodellen benyttes i diskusjonen av den aktuelle pandemiskapte økonomiske krisen? Hovedpoenget her er at ISLM er en keynesiansk modell der produksjonen er etterspørselsbestemt. Nedstengingen gjør at produksjonen ikke responderer like mye på etterspørselsstimulering. Tiltak mot konkurser bidrar til å opprettholde produksjonskapasitet, og vil i noen grad bidra til at de etterspørselsstimulerende tiltakene virker etter hensikten. Det kan argumenteres for at det er sannsynlig at etterspørsel demmes opp.